

BR
12.09.2018.
Samoch

Projekt Burmistrza

10

UCHWAŁA Nr
Rady Miejskiej w Międzyrzeczu
z dnia 2018 roku

BIURO RADY
WPŁYNEŁO
Dnia 12.09.2018. Jh

**w sprawie przyjęcia „Programu na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz
na lata 2018 – 2023”**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 994 ze zm.¹⁾) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018r. poz. 1508) – uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się *Program na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018-2023*, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Międzyrzecza.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Międzyrzeczu

Maria Kijak

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018r. poz. 1000, 1349, 1432.

Brak zastrzeżeń pod względem
formalno-prawnym
12.09.2018. Jh
Stanisław Flis
RADCA PRAWNY

UZASADNIENIE

Program na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018-2023 formułuje cele i wyznacza kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia osób starszych poprzez zaspokojenie ich potrzeb, zwiększenie aktywności, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Niniejszy Program jest próbą wzmocnienia i usystematyzowania działań już realizowanych oraz uzupełnienia ich o nowe formy działalności, które przyczynią się do poprawy życia wszystkich mieszkańców Gminy, w tym szczególnie osób starszych.

Założenia Programu zostały wypracowane na spotkaniach zespołu roboczego ds. opracowania programu. W skład zespołu weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz seniorów w gminie. Odbyło się pięć spotkań, w czasie których poruszane były zagadnienia ważne w zakresie wspierania osób starszych, ich rodzin i opiekunów a także integracji środowiska lokalnego. Udział w spotkaniach przedstawicieli różnych podmiotów i środowisk ściśle związanych ze sprawami osób starszych pozwolił dokonać kompleksowej analizy potrzeb tej grupy społecznej, zasobów środowiska lokalnego oraz wyznaczyć cele i kierunki koniecznych działań.

Powstanie *Programu na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018 – 2023* jest odpowiedzią na lokalne potrzeby i problemy. Konieczność powstania Programu wynika także z potrzeby tworzenia w gminie Międzyrzecz przestrzeni, w której osoby starsze będą mogły wykorzystywać swój potencjał i zasoby a jednocześnie będą miały możliwość uzyskania adekwatnego wielokierunkowego wsparcia. Powstanie niniejszego Programu wynika ponadto ze świadomości potrzeby budowania adekwatnej i wieloaspektowej polityki społecznej gminy, w tym szczególnie polityki senioralnej.

W związku z powyższym podjęcie uchwały należy uznać za zasadne.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Maria J. Górna

Z up. BURMISTRZA

mgr Agnieszka Śnieg
Zastępca Burmistrza

*Załącznik do
Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Międzyrzeczu
z dnia 2018 roku*

**PROGRAM NA RZECZ SENIORÓW W GMINIE MIĘDZYRZECZ
na lata 2018 – 2023**

Międzyrzecz, wrzesień 2018r.

*Starzy ludzie poruszają się wolniej,
ale wiedzą lepiej, dokąd
zmierzą.*

*Może i wolniej podejmują decyzje,
ale ich decyzje są mądrzejsze.*

*Może i wolniej myślą,
ale ich myśli są bardziej
przenikliwe.*

*Może i gorzej widzą,
ale ich wzrok sięga głębiej.*

*Może i gorzej słyszą,
ale lepiej wiedzą,
czego w ogóle słuchać.*

*Może i gorzej radzą sobie
z nowoczesną technologią,
ale więcej wiedzą
o tajemnicy życia.*

(publikacja Fundacji Pacific Institute Europe)

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Geneza powstania Programu	5
Sytuacja osób starszych w gminie Międzyrzecz	6
Adresaci Programu	9
Cele i kierunki działań	9
Realizatorzy Programu	13
Finansowanie Programu	14
Monitoring i ewaluacja	14
Skład zespołu roboczego ds. opracowania Programu	15
Podsumowanie	16

WPROWADZENIE

Proces starzenia się społeczeństwa jest jednym z najważniejszych zjawisk demograficznych współczesnego świata. Zwiększająca się liczba osób starszych w strukturze demograficznej stawia duże wyzwania w zakresie polityki społecznej zarówno państwa, jak i konkretnych samorządów. Starzenie się społeczeństwa powoduje konsekwencje we wszystkich dziedzinach życia społecznego. W związku z tym szczególnego znaczenia nabierają zagadnienia związane z wielopłaszczyznowym wsparciem osób starszych. W celu przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji tej grupy społecznej trzeba z jednej strony projektować działania umożliwiające aktywność seniorów a z drugiej zapewniające opiekę i pomoc dla tych, którzy tego potrzebują. Niezbędne jest zatem poszukiwanie nowych rozwiązań i wyznaczanie nowych kierunków działań, które będą adekwatne do potrzeb, możliwości i oczekiwań osób starszych.

W dniu 30 października 2014 roku Rada Miejska w Międzyrzeczu podjęła Uchwałę Nr XLVI/413/14 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyrzecz na lata 2014-2020. Została w niej określona następująca misja samorządu: Gmina Międzyrzecz stwarza mieszkańcom możliwości wszechstronnego rozwoju oraz skutecznie przeciwdziała zjawiskom marginalizacji i wykluczenia społecznego. W Strategii zostały poddane analizie różne obszary, w tym także kwestie związane ze starością. Jeden z celów strategicznych omawianego dokumentu został sformułowany w następujący sposób: Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Program na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018-2023, zwany dalej Programem, stanowi kontynuację i uszczegółowienie zaplanowanych działań strategicznych. W niniejszym Programie uwzględniono zgodność z następującymi dokumentami:

- Rządowy Program na Rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Założenia Długoterminowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program na rzecz Osób Starszych w województwie lubuskim,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyrzecz na lata 2014-2020.

Program na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018-2023 formułuje cele i wyznacza kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia osób starszych poprzez zaspokojenie ich potrzeb, zwiększenie aktywności, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Niniejszy Program jest próbą wzmocnienia i usystematyzowania działań już realizowanych oraz uzupełnienia ich o nowe formy działalności, które przyczynią się do poprawy życia wszystkich mieszkańców Gminy, w tym szczególnie osób starszych.

GENEZA POWSTANIA PROGRAMU

Sytuacja osób starszych w gminie Międzyrzecz stanowi jeden z priorytetowych obszarów działań zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Międzyrzecz na lata 2014-2020. Kwestie związane z polityką senioralną są ważne nie tylko dla władz miasta, instytucji działających na rzecz osób starszych, ale także dla każdego mieszkańca Międzyrzecza, który albo jest już seniorem, albo w przyszłości nim będzie.

Z inicjatywą rozpoczęcia prac nad opracowaniem programu na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz wystąpił do Burmistrza Międzyrzecza Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu. Został powołany zespół roboczy ds. opracowania programu. W jego skład weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz seniorów w gminie. Założenia Programu zostały wypracowane podczas kolejnych spotkań. Odbyło się pięć spotkań, w czasie których poruszane były zagadnienia ważne w zakresie wspierania osób starszych, ich rodzin i opiekunów a także integracji środowiska lokalnego. Udział w spotkaniach przedstawicieli różnych podmiotów i środowisk ściśle związanych ze sprawami osób starszych pozwolił dokonać kompleksowej analizy potrzeb tej grupy społecznej, zasobów środowiska lokalnego oraz wyznaczyć cele i kierunki koniecznych działań.

Powstanie *Programu na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018 – 2023* jest odpowiedzią na lokalne potrzeby i problemy. Konieczność powstania niniejszego opracowania wynika przede wszystkim z sytuacji demograficznej Gminy (jak i szerzej naszego kraju) i związanych z nią wyzwań. Ponadto powstanie niniejszego Programu wynika ze

świadomości potrzeby budowania adekwatnej i wieloaspektowej polityki społecznej gminy, w tym szczególnie polityki senioralnej.

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH W GMINIE MIĘDZYRZECZ

Gmina Międzyrzecz jest gminą miejsko-wiejską usytuowaną w województwie lubuskim w powiecie międzyrzeckim. Zajmuje powierzchnię 315,32km². Gminę zamieszkuje 23 908 osób (źródło: dane WSO Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu z dnia 06.09.2018r.), w tym 12 386 kobiet i 11 522 mężczyzn. Wśród mieszkańców gminy seniorów, czyli osób w przedziale wieku 60 lat i więcej, jest 6 035, w tym 3 503 kobiet i 2 532 mężczyzn. Seniorzy stanowią zatem ponad 25% ogółu mieszkańców gminy. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w całej Polsce według danych GUS z 2014 roku liczba ludności wynosiła 38,5 mln, w tym ponad 8,5 mln stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej, czyli ponad 22% ogółu mieszkańców. Z uwagi na powyższe dane i związaną z nimi sytuacją społeczną tym większą wagę w gminie Międzyrzecz nabierają zagadnienia związane z polityką senioralną i budowaniem systemu wsparcia seniorów.

W okresie prac nad niniejszym Programem dzięki zaangażowaniu członków Zespołu roboczego ds. opracowania Programu i pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu zostało przeprowadzone pilotażowe badanie dotyczące sytuacji osób starszych w gminie Międzyrzecz. Pozyskano 77 ankiet, w tym 55 ankiet wypełniły kobiety a 22 ankiety mężczyźni. Zdecydowana większość osób biorących udział w badaniu miała ponad 66 lat, wykształcenie średnie, techniczne lub zawodowe. Wśród respondentów 50 osób mieszka na terenie miasta Międzyrzecz a 27 osób na terenie wiejskim gminy. Prawie wszystkie osoby utrzymują się głównie z emerytury. Większość żyje we wspólnym gospodarstwie domowym z innymi osobami.

Z uzyskanego materiału badawczego jednoznacznie wynika, że seniorzy chcą i aktywnie uczestniczą w życiu swojej społeczności lokalnej. Respondenci zamieszkują na terenie Międzyrzecza od dawna, najczęściej około 40-60 lat. Seniorzy uczestniczący w badaniu dobrze czują się w miejscu swojego zamieszkania. Bez problemów wymieniają atuty swojej „małej ojczyzny”. Są nimi: czyste środowisko, przyroda, jeziora, lasy, dużo zieleni, parki, place zabaw, siłownia na powietrzu, dostęp do lekarza, dobre stosunki

międzyludzkie, dobre sąsiedztwo, życzliwość ludzi, dbanie o miejscową czystość, organizowane ciekawe imprezy, działalność kulturalno-oświatowa, kino, biblioteka, muzeum. Jednocześnie potrafią określić, co należałoby zmienić lub poprawić. Najwięcej propozycji zmian dotyczyło infrastruktury i dróg. Wśród odpowiedzi znalazły się m.in. takie głosy: należałoby poprawić estetykę elewacji budynków, brakuje dostatecznej ilości ławek, konieczna jest poprawa nawierzchni dróg, brak ścieżek rowerowych, brak miejsc wypoczynku dla seniorów, brak sygnalizacji na przejściach, powinno być lepsze oświetlenie przejść dla pieszych oraz porządna komunikacja kolejowa i autobusowa. Pojawiły się także odpowiedzi dotyczące konieczności usprawnienia służby zdrowia, głównie postulaty o większym dostępie do specjalistów i rehabilitacji. Osoby badane wskazywały także na potrzebę większego zainteresowania ze strony dzielnicowego oraz darmowego dojazdu na terenie gminy.

Respondenci w zdecydowanej większości są zdania, że w gminie Międzyrzecz prowadzone są działania, w których mogą uczestniczyć seniorzy. Na pytanie, jakie konkretne działania są prowadzone wymieniają: Dzień Seniora, Kino Seniora (czyli filmowe seanse dopołudniowe), karta seniora, spotkania z okazji świąt (w tym szczególnie Wigilia Gminna), Dzień Babci i Dziadka, Dni Międzyrzecza, projekt dla seniorów w Kęszycy Leśnej prowadzony przez pracowników socjalnych OPS, gimnastyka, taniec, spotkania ze specjalistami, imprezy okolicznościowe. Ponadto w swoich odpowiedziach seniorzy podkreślali także znaczenie działalności następujących organizacji: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Polski Związek Wędkarski, Towarzystwo Walki z Kalectwem, Klub Sybiraków, klub seniora.

Osoby badane preferują następujące sposoby spędzania czasu wolnego: spacer, oglądanie telewizji, czytanie książek, spotkania z przyjaciółmi lub rodziną, praca na działce, komputer i Internet oraz wycieczki rowerowe.

Seniorzy uczestniczący w badaniu swoją sytuację życiową określają ogólnie jako dobrą lub raczej dobrą. Za średnią najczęściej uważają swoją sytuację materialną i zdrowotną. Zdecydowana większość respondentów czuje się bezpiecznie w swojej miejscowości, rodzinie i we własnym mieszkaniu. Jedynie jednak osoba z badanych nie czuje się bezpiecznie w żadnym z tych miejsc.

Wśród problemów, z jakimi zmagają się, według badanych, osoby starsze, najczęściej wymieniane były: choroby i niepełnosprawność, samotność i brak opieki oraz

zainteresowania ze strony rodziny a także niskie renty i emerytury oraz zła sytuacja finansowa.

W przeprowadzonym badaniu osoby starsze zostały także zapytane co ich zdaniem należałoby zrobić, zmienić lub poprawić w poszczególnych zakresach dla zaspokojenia potrzeb seniorów. W obszarze sportu i wypoczynku respondenci widzą potrzebę organizowania wycieczek po okolicy i spotkań, zachęcania do udziału w nordic walking i różnych imprezach sportowych. W obszarze kultury i sztuki dostrzegają problem drogich biletów, uważają, że powinny być ulgowe bilety na wszystkie imprezy kulturalne. Zdaniem badanych należy bardziej rozpropagować imprezy o charakterze kulturalnym takie jak wernisaże i spotkania z interesującymi ludźmi. Warto byłoby także umożliwić dostęp do kultury poprzez zorganizowanie wyjazdów do teatru i opery. W obszarze zdrowia najczęściej pojawiała się odpowiedź, że należy poprawić dostępność do lekarzy specjalistów i rehabilitacji, zwiększyć ilość poradni specjalistycznych i zorganizować prelekcje dotyczące profilaktyki. W obszarze bezpieczeństwa respondenci wskazywali potrzebę eliminowania zachowań chuligańskich zwłaszcza w weekendy i w porach wieczornych, konieczność dbania o ciszę nocną, potrzebę większej ilości ścieżek rowerowych i oświetlenia parków. Ponadto wskazywali, że chcieliby mieć możliwość regularnych spotkań z dzielnicowym i przedstawienia, czego mogą od niego oczekiwać. Wśród sugestii pojawiły się także te dotyczące konieczności przestrzegania seniorów przed różnymi zaproszeniami telefonicznymi tzw. „naciągaczy” oraz wyczerlenia na potrzebę montażu domowych czujników dymu i czadu. W obszarze wsparcia finansowego osoby badane wymieniały konieczność większych emerytur, zapewnienia obiadów dla najuboższych i pomocy w formie zakupu opału i leków dla osób w trudnej sytuacji. W obszarze wsparcia rzeczowego znalazły się postulaty dotyczące zorganizowania bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych, możliwości zakupu konkretnych rzeczy czy produktów żywnościowych, jeśli senior jest w potrzebie a także wydawania bonów dla seniorów. W obszarze edukacji respondenci widzą potrzebę zorganizowania kursów komputerowych dla seniorów, spotkań dotyczących profilaktyki prozdrowotnej oraz kształtowania umiejętności załatwiania różnych spraw w urzędach.

ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do mieszkańców gminy Międzyrzecz, w szczególności do seniorów, czyli osób w wieku powyżej 60 roku życia. Program jest adresowany także do rodzin i opiekunów osób starszych oraz szerzej do całego środowiska lokalnego, które ma niezaprzeczalne znaczenie w budowaniu kierunków gminnej polityki senioralnej.

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Niniejszy Program jest próbą stworzenia w gminie Międzyrzecz przestrzeni do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz optymalnych warunków do inicjowania, promowania i wspierania aktywności osób starszych.

Na potrzeby Programu zostały sformułowane następujące cele, kierunki działań oraz wskaźniki.

Cel główny:

Poprawa jakości życia osób starszych poprzez zaspokojenie ich potrzeb, zwiększenie aktywności, wzmocnienie integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Cel szczegółowy 1.

Tworzenie optymalnych warunków ukierunkowanych na utrzymanie i poprawę zdrowia seniorów.

Kierunki działań:

1. Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość zdrowotną osób starszych, członków ich rodzin i opiekunów.
2. Profilaktyka zdrowotna osób starszych.
3. Rozszerzenie działań skierowanych na utrzymanie zdrowia oraz zwiększenie dostępności programów profilaktycznych.
4. Organizowanie poradnictwa w zakresie promocji, profilaktyki i ochrony zdrowia seniorów.

5. Rozwój edukacji prozdrowotnej – promowanie zdrowego stylu życia w zakresie zdrowia psychicznego, nawyków żywieniowych, aktywności fizycznej i profilaktyki chorób wieku senioralnego.
6. Organizowanie przedsięwzięć o charakterze sportowo-rekreacyjnym.

Wskaźniki:

1. Liczba działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość zdrowotną.
2. Liczba przedsięwzięć o charakterze sportowo-rekreacyjnym.
3. Liczba udzielonych porad w zakresie promocji, profilaktyki i ochrony zdrowia.

Cel szczegółowy 2.

Poprawa efektywności systemu wsparcia osób starszych w miejscu zamieszkania.

Kierunki działań:

1. Świadczenie zgodnie z potrzebami usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz osób starszych.
2. Utworzenie i prowadzenie Dziennego Domu Senior+.
3. Zwiększenie dostępności do informacji o działaniach prowadzonych na rzecz seniorów (w tym m.in. utworzenie i prowadzenie strony internetowej/zakładki na stronie internetowej adresowanej do osób starszych, ich rodzin i opiekunów).
4. Rozwijanie i promowanie oferty w ramach Programu Międzyrzeszcka Karta Seniora.
5. Rozwijanie i promowanie wolontariatu na rzecz osób starszych.
6. Inicjowanie działań samopomocowych w ramach pomocy sąsiedzkiej.
7. Inicjowanie projektów i przedsięwzięć podejmujących tematykę bezpieczeństwa osób starszych.
8. Rozwój sieci wsparcia dla osób opiekujących się osobami starszymi (w tym m.in. pomoc psychologiczna, poradnictwo, grupy wsparcia).
9. Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób starszych, ich rodzin i opiekunów przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu.
10. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym w ramach systemu pomocy społecznej.
11. Tworzenie i wspieranie organizacji działających na rzecz osób starszych.
12. Promowanie i wzmocnienie współpracy różnych podmiotów w zakresie tworzenia systemu wsparcia na rzecz osób starszych (lokalne partnerstwo).

13. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie wspierania osób starszych.

14. Zlecenie organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej zadań publicznych z obszaru wsparcia osób starszych.

Wskaźniki:

1. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych.
2. Liczba dziennych domów senior+.
3. Liczba stron internetowych/zakładek na stronie internetowej.
4. Liczba wydanych Międzyrzeskich Kart Seniora.
5. Liczba partnerów w ramach Programu Międzyrzeska Karta Seniora.
6. Liczba podmiotów udzielających zniżek w Programie Międzyrzeska Karta Seniora.
7. Liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych.
8. Liczba osób świadczących pomoc sąsiedzka.
9. Liczba projektów i przedsięwzięć podejmujących tematykę bezpieczeństwa osób starszych.
10. Liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej.
11. Liczba osób, którym udzielono pomocy rzeczowej.
12. Liczba organizacji działających na rzecz osób starszych.
13. Liczba zleconych zadań publicznych z obszaru wsparcia osób starszych.

Cel szczegółowy 3.

Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi niemogącymi samodzielnie funkcjonować w dotychczasowym środowisku zamieszkania.

Kierunki działań:

1. Promowanie i wspieranie tworzenia rodzinnych domów pomocy i mieszkań chronionych dla osób starszych.
2. Zapewnienie opieki osobom starszym całkowicie niesamodzielnym (m.in. kierowanie do domu pomocy społecznej).
3. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie potrzeb osób starszych.

Wskaźniki:

1. Liczba rodzinnych domów pomocy dla osób starszych.

2. Liczba osób korzystających z rodzinnych domów pomocy.
3. Liczba mieszkań chronionych dla osób starszych.
4. Liczba osób korzystających z mieszkań chronionych.
5. Liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej.

Cel szczegółowy 4.

Wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej seniorów.

Kierunki działań:

1. Promowanie oraz rozwój wolontariatu seniorów i na rzecz seniorów.
2. Promowanie w środowisku seniorów form aktywnego spędzania czasu wolnego.
3. Organizowanie aktywnych form spędzania czasu dla osób starszych (w tym m.in. wyjazdy, warsztaty, zajęcia rozwijające zainteresowania, imprezy, spotkania).
4. Stwarzanie warunków do prezentowania dobrych praktyk w dziedzinie aktywności osób starszych.
5. Podnoszenie kompetencji cyfrowych osób starszych.
6. Promocja i wspieranie twórczości artystycznej osób starszych.
7. Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej i dostosowanie jej do potrzeb i oczekiwań seniorów.
8. Tworzenie i wspieranie organizacji działających na rzecz osób starszych.
9. Realizacja projektów w zakresie zwiększania poziomu aktywności osób starszych.
10. Wspieranie działań wpływających na wzrost aktywności obywatelskiej i społecznej, w tym działań o charakterze partycypacyjnym.
11. Zlecenie organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej zadań publicznych z obszaru aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej seniorów.

Wskaźniki:

1. Liczba wolontariuszy seniorów.
2. Liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych.
3. Liczba zorganizowanych aktywnych form spędzania czasu dla osób starszych.
4. Liczba organizacji działających na rzecz osób starszych.
5. Liczba zrealizowanych projektów w zakresie zwiększania poziomu aktywności osób starszych.

6. Liczba zleconych zadań publicznych z obszaru aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej seniorów.

Cel szczegółowy 5.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i poczuciu izolacji społecznej osób starszych.

Kierunki działań:

1. Promowanie i wzmacnianie solidarności i integracji międzypokoleniowej (m.in. organizowanie przedsięwzięć i projektów o charakterze międzypokoleniowym).
2. Promowanie pozytywnych wartości rodzinnych.
3. Promowanie pozytywnego wizerunku osób starszych w społeczności lokalnej.
4. Promowanie działalności, osiągnięć i twórczości osób starszych.
5. Podnoszenie kompetencji cyfrowych osób starszych.
6. Promowanie wolontariatu osób starszych i na rzecz osób starszych.
7. Inicjowanie i wspieranie działań z zakresu szeroko pojętego przygotowania do starości.
8. Inicjowanie działań samopomocowych w ramach pomocy sąsiedzkiej.
9. Zlecenie organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej zadań publicznych z obszaru przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych.

Wskaźniki:

1. Liczba zorganizowanych przedsięwzięć i projektów o charakterze międzypokoleniowym.
2. Liczba wolontariuszy seniorów.
3. Liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych.
4. Liczba działań z zakresu szeroko pojętego przygotowania do starości.
5. Liczba zleconych zadań publicznych z obszaru przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych.

REALIZATORZY PROGRAMU

Nadrzędną zasadą realizacji Programu na rzecz osób starszych w gminie Międzyrzecz jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz seniorów, ich rodzin i opiekunów, co umożliwi skuteczność i adekwatność podejmowanych działań. Koordynatorami Programu będą Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu i Ośrodek Pomocy

Spółecznej w Międzyrzeczu. Partnerami w realizacji Programu będą organizacje pozarządowe i inne podmioty, które działają na rzecz seniorów w gminie.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Zakres realizacji celów i zadań określonych w Programie jest uzależniony od wielkości środków finansowych budżetu miasta oraz pozyskanych przez realizatorów poszczególnych działań. Realizacja Programu zakłada udział środków własnych samorządu i finansowania zewnętrznego w ramach programów i projektów.

Program może być finansowany z następujących źródeł:

- budżet gminy Międzyrzecz,
- środki własne instytucji działających w gminie na rzecz osób starszych, ich rodzin i opiekunów,
- środki własne organizacji pozarządowych oraz pozyskane m.in. z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich,
- środki z budżetu państwa na realizację programów na rzecz osób starszych m.in. Rządowy Program na rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020, Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020,
- środki z Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

MONITORING I EWALUACJA

Ważnymi elementami realizacji celów i zadań założonych w Programie są monitoring i ewaluacja. Monitorowanie Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności, weryfikację kierunków zmian oraz projektowanie nowych działań i przedsięwzięć dostosowanych do aktualnych potrzeb i zmieniających się warunków. Zapisy zawarte w niniejszym dokumencie będą realizowane w miarę posiadanych w samorządzie i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Monitoring realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o określone wskaźniki. Źródłem pozyskiwania informacji na potrzeby prowadzonego procesu monitoringu i ewaluacji będą dane z corocznych sprawozdań przygotowywanych przez realizatorów Programu.

Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu raz w roku złożą sprawozdanie z realizacji Programu Burmistrzowi Międzyrzecza celem przedłożenia Radzie Miejskiej w Międzyrzeczu.

SKŁAD ZESPOŁU ROBOCZEGO DS. OPRACOWANIA PROGRAMU

- Bławuciak Bożena, Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- Chamienia Wiesława, Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- Czekąła Agnieszka, Międzyrzecki Ośrodek Kultury,
- Frycz Barbara, Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy,
- Górna Maria, Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- Harkot Marek, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Międzyrzeczu,
- Izydorczyk-Lewy Ewelina, Międzyrzecki Ośrodek Kultury,
- Jankowska Alicja, Międzyrzecki Ośrodek Kultury,
- Jankowska Elżbieta, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Kaminiarczyk Małgorzata, Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- Korejwo Izabella, Gminny Zespół Oświaty,
- Kubowicz Maciej, Urząd Miejski w Międzyrzeczu,
- Kuczyńska Wacława, Międzyrzecki Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Lorenz Remigiusz, Burmistrz Międzyrzecza,
- Makarewicz Małgorzata, Fundacja Inicjatyw Społecznych „Między”,
- Matuszewska Oliwia, Młodzieżowa Rada Miejska,
- Mazur Marta, Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Międzyrzeczu ,
- Michałowska Grażyna, Fundacja Inicjatyw Społecznych „Między”,
- Pawłowska Krystyna, Międzyrzecki Ośrodek Kultury,

- Ratkiewicz Jerzy, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Międzyrzeczu,
- Rutkowski Janusz, Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Szkolne Koło Caritas przy Szkole Podstawowej nr 1 w Międzyrzeczu,
- Surma Dariusz, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Międzyrzeczu,
- Śmiałek Elżbieta, Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- Wiśniowska Natalia, Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- Zielińska Zofia, Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o.,
- Żyża Agnieszka, Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu.

PODSUMOWANIE

Program na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018-2023 zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy jakości życia osób starszych. Niniejszy Program jest pierwszym tego typu dokumentem, który powstał na terenie gminy Międzyrzecz. Z uwagi na to ma charakter otwarty i elastyczny. Wyznacza pewne kierunki działań i jest niejako *pilotażem*, jednocześnie przyjmując założenie, że możliwa jest jego ewaluacja w zależności od pojawiających się potrzeb, możliwości i zmieniających się uwarunkowań.

Powstanie *Programu na rzecz seniorów w gminie Międzyrzecz na lata 2018 – 2023* jest odpowiedzią na lokalne potrzeby i problemy. Konieczność powstania Programu wynika ponadto z potrzeby tworzenia w gminie Międzyrzecz przestrzeni, w której osoby starsze będą mogły wykorzystywać swój potencjał i zasoby a jednocześnie będą miały możliwość uzyskania adekwatnego wielokierunkowego wsparcia.

W realizację Programu powinny aktywnie włączyć się instytucje, organizacje i inne podmioty, które swoimi działaniami wspierają seniorów, ich rodziny i opiekunów. Rzeczywista i efektywna współpraca wszystkich podmiotów a także zaangażowanie środowiska seniorów umożliwi osiągnięcie założonych celów i realizację planowanych kierunków działań.